

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.
Egyes szám ára 2 fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Szabadka, IV., Rákóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések árszabály szerint.

A mi ügyünk.

— Irta: Fröhvirth Mátyás. —

Nehéz, válságos időket élünk. Gondterhes napok szakadtak ránk. Nyomorral, szenvedéssel terhesek. A lelkekben megingott a hit, a bizalom, a szeb jövőnek reménysége. Amerre csak tekintünk, mindenfelé töprengő arcokat látunk; fojtott panaszokat és sóhajokat hallunk. Nyugtalan és izgatott mindenki, mint a börtönének rácsai mögött keringő vadállat, melyre ránehezült saját tehetetlensége. Mint a kasban megzavart méhraj, ugy kavargó fejtelenségben ez a meghasonlott társadalom és agyonkinzott emberi sereg. Valóságos előcsarnokát látjuk Dante poklának, ahol egy megmagyarázhatatlan áramlat, egy titkos gondolat és vágy gyujtja, lelkesíti a sziveket és kedélyeket.

Mintha csak alá volna ásva az egész társadalom! A ki-kitörő láng-hullámok, hol egy országot gyujtanak fel, hol egy trónt ingatnak meg. A szuronyokra, az erőszak jogára épített erősségek bomladoznak, amelyek csak a puszkagolyóra támaszkodnak, amelyeknek egyik pillérjük a dinamit és az ököljog. A modern kor szelleme, a szabadság és az egyenlőség szele, amely átjárja a világot, az embereket, a kedélyeket és sziveket — lerombolja, szétdulja, kireparálja azt a vas-kalaposságot, amelyet a liberális musdohos szelleme, ferde felfogása akart rádukálni az emberiségre.

A modern kor nem tűrheti tovább a liberális musdohos által teremtett visszásságokat, jogtalanságokat és igazságtalanságokat. Az emberek kezdenek gondolkodni, fölébrednek már lassanként abból a mély álomból, fölébrednek már abból az émélygésből és ájulásból, amelybe a liberális musdohos a szabadelvűségnek a bódító szelleme és felfogása rángatta.

A liberális uraktól elnyomott társadalmi osztályok, rétegek nagy erővel törnek felfelé és igazságosabb társadalmi rendszert, jogokat, és jobb megélhetést követelnek maguknak. Ez a vágy, amelyet aztán még a demagógia is szít, mint egy hatalmas szélvihar, mint egy óriási orkán végig törtet ezen a sárteken és felperzselt a szivek nyugodtságát, megkezdi a kedélyek megelégedettségét és felszántja a sziveket.

Az emberiség lelkében forrongó

és dolgozó eszmék kezdenek ki-domborodni és határozottabb alakot ölteni.

Hazánk viruló, sárga kalászt hullámzó rónán és madárdaloz völgyeiből és felhangzanak már a jajsavak, az agyonterhelt emberek sóhajtásai.

Sajnosan kell tapasztalnunk, hogy társadalmunk keveset törődik a kitagadottjaival, oda sem néz, a fülét sem mozgatja, ha arról van szó, hogy véget vessünk már egyszer ennek a vért forraló, bomlasztó szellem igazságtalanságainak, amelyek évtizedek óta neheznek ránk, mint a pipafüstös, sűrű levegő a mellbeteg ember tüdejére.

A vagyonszínálás, a hirtelen meg-gazdagodási vágy, a fényezés még a legalsóbb társadalmi rétegeinkben is — törekvéseinknek egyedüli rugóját képezi. Örült táncot jár a társadalmunk az aranyborjú körül. A pénz-zacsó a mindenünk; az Istenünk. Ezt imádják a társadalmunk.

Magyarországon a becsületes munka nehezen vagy éppen sehogysem veszi el megérdemelt bérét. Hasztalan huz-von a szegény ember, munkájának gyümölcsét csak ritkán látja. Ellenben boldogan és könnyen élnek világukat mindazok, akik nem a becsületes, lelkiismeretes és szorgalmas munkában fáradnak, hanem ennél sokkal kényelmesebb, könnyebb mesterséget űznek, amelyhez nem kell egyéb, csak az, hogy elég furfangos, elég szivtelen, ravasz és gazember legyen az illető.

Nem kiváltságok kellene jó magyar népünknek, hanem a terhektől, a sulyos és nehéz terhektől való mentesség, szabadulás a sulyos és óriási teherrel nehezdedő, sok adótól, melyet a gonosz szabadelvű rendszer rakott a roskadozó nép vállára.

Az igazi nép dolgozni akar és becsületes, lelkiismeretes munkája révén akar tisztességesen megélni. Mikor még a legutolsó féreg is élni akar, mennyivel inkább akarnak tehát élni mindazon milliók, akik eddig csak sirni és szenvedni tudtak; de nemcsak élni akarnak, hanem úgy is élni, amint becsületesen dolgozó és munkálkodó emberekhez illik és mennyire joguk van az élethez.

Az igazi nép — tehát nem az, amelyet egy csomó pajeszos galíciai vezet — nem kéregető, nem ingyenélő sem nem koldus. Két kezével nem alamizsnáért könyörög, de dolgozni, munkálkodni akar folyton és így be-

csületes, tisztos munkával akarja megszerezni azt, amihez Isten és ember előtt joga van, a mindennapi kenyeret.

A jó, józanul és becsületesen gondolkodó magyar népünknek nem furfang a kenyere, ő azt két keze munkájával akarja megszerezni, nem akar pióca módjára mások véréből, mások munkájából élni, hanem hangya szorgalommal akar dolgozni a maga családjáért és forrón szeretett hazájáért boldogulásáért.

Ilyen célok vezetnek az a népet, ilyen vágygyal van telítve az a néplelek, amely nem a rombolásban, nem a szenvedések izzó tüzeiben, nem az ábrándozásban találja meg az ő kivánságainak a teljesülését, hanem a szorgalmas munkában, a művelődésben, bajainak a felismerésében. Az ilyen lélek arra törekszik, az a legmélyebb vágya, hogy az élet ezer meg ezer viszonyát megismerve a multban és jelenben igyekszik kialakítani a jövőt.

Ilyen lelkeket akar vezetni a keresztény szociális musdohos. Ez a feladata legelső sorban. Be kell oltani minden egyes hívébe a munka szeretetét, aminthogy teszi is, mert a munka boldogít csak.

A keresztényszociális musdohos célja és vágya nem a rombolás, mint ama vörös nyakravalós seregé, hanem az alkotás, a nép kulturális emelése, a létharcban való megvédése. A keresztényszociális musdohos nem támaszkodik a fantáziára, az álmodozásra és jóvendülésre, hanem a mai társadalmi hibákat akarja eltüntetni, a jelent akarja olyanná csinálni, átvarázsolni, hogy mindenki megtalálja a boldogulását, hogy senki se érezhesse magát mostoha gyermeknek e hazában. Nem itéljük tehát halálra a mai társadalmat, de nem is nyugszunk bele. Hanem dolgozni akarunk, összetartva akarjuk megmunkálni népünk sorsát, hogy mindenki megtalálhassa honját e hazában.

Városi közgyűlés.

Kerek fél óráig tartott a törvényhatósági bizottsági közgyűlés. Obtyináremlékezet óta ilyen rövid közgyűlés még nem volt, pedig 42 tárgyat, közöttük bizottsági tagok választását kellett lemorzsolni. A közgyűlésen Biró Károly dr. polgármester elnökölt, mert Bezeredy István főispán beteg, ami miatt a részleges tisztújítást sem tartották meg.

A közgyűlés lefolyásáról szóló tudósításunk egyébként a következő:

Varga Károly emlékezete.

A póttárgysorozat felolvasása után a polgármesteri jelentést olvasták föl, amely megemlékezik Varga Károly haláláról, s indítványozza, hogy emlékezetét jegyzőkönyvileg örökítsék meg, amit, tudomásul véve a polgármesteri jelentést, egyhangulag elfogadtak.

Egy indítvány.

Varga Agoston és társainak azon indítványát olvassák ezután, amely a vasúti állomással párhuzamosan az Erzsébet és Jókay utcák között egy utca nyitását javasolja. Tanulmányozás végett kiadatik a tanácsnak.

A bizottságok megválasztása.

A bizottságok választásának eredménye a következő lett:

Igazoló választmány: Freudenberg Zsigmond, Lendvay Mihály, dr. Janiga János, dr. Vojnics Gyula, Csizmadia Antal.

A városi alkalmazottak munkaképtelenségét megállapító biz.: dr. Sánta György.

Városi számonkérőszék: dr. Flatt Victor, Farkas Zsigmond.

A városi árvaszékhez kiküldött ülnökök: dr. Kráhl Lipót, Mamuzsich Félix, dr. Milkó Izidor, dr. Purgly Sándor, dr. Joó Aurél, dr. Malagurszki Fábrián.

Iparostanonciskolai felügyelő-bizottság: Abrasics Antal, Abrasics Mihály, Bartek Károly, Rieger Mihály, Antunovics János, Szabó János, Tomek János, Gönczy Károly, Kosztolányi Árpád, Illgen János, Paul György, Pausics János, Petonszky József, Richter József, Rukavina Ernő, Sonnenberg Salamon, Sipos Károly, Sturc Béla, Hammang József, Sefcsics Lajos, dr. Janiga János, Löwy P. István, Kladek István, Moldoványi József, Maurer Antal, Mérey Agoston, Meznerics Ferenc, Takács Mihály, dr. Vojnics Ferenc, Toncs Gusztáv, Vojnics T. György, Winkler Simon, Horváth Sándor, Nagy Ferenc, Kladek Lukács, Kunszabó Mihály.

Esküdtbírói bizalmi férfiak: Dr. Szudárevich Benedek, dr. Békeffy Gyula, dr. Manojlovics Vladisláv, dr. Schäffer Adorján, dr. Kertész Ignác, Gyelmis Gerő, dr. Vojnics H. József, dr. Pillar Arthur, dr. Billitz Hugó, dr. Lipozencsics Lázár, dr. Fischer Jákó, dr. Vojnics Gyula.

Az esküdteket összeíró bizottság: Milasin Jakab, Mérei Agoston.

A gyámpénztári vizsgáló bizottság: Rendes tagok: Höbl Ferenc, Mucsy György. Póttagok: Deutsch Zsigmond, Märzweiler Antal.

A földmives iskolai felügyelő bizottság: Vukov Márk, Gabrics Alajos, Vojnics Simon, Regényi Lajos, Varga Agoston, Törley Gyula, Rádics Dusan, Sztantics János, Vujkovics Cz. Pál, Kiss Lajos.

A borellenőrző bizottság: Dulka József, dr. Klein Adolf, Kuluncsics Gergely, Kuthy György, Haverda Mátyás, Kallivoda Andor. A loavató bizottság elnöke: Vojnich Simon.

A telep bizottságot a következőkkel egészítették ki: Aradszky Anna, Birkáss Gyuláné, Mamuzsich Lázárné, Polyakovics Erzsébet, báró Podmaniczky Endréné, Regényi Lajosné, Sztójkovics Dusané, Szilassi Mórné, Vojnics Istvánné, Vermes Anna, Vujkovics Gáborné, özv. Farnék Lászlóné, Fiedler Lajos, Barna Sándor, Bogesits Antal, Csatalinacz Mátyás, Egrényi Ferenc, Hajnal József dr., Grünbaum Lipót, Jandek Mátyás báró podmaniczky Endre, Szigethy József, Vojnics Dezső, Völgyi Lajos.

Személyi ügyek.

A felső Tompa pusztán szülésznői állást rendszeresítene.

Tudomásul veszik, hogy Zanbauer Agoston, újvidéki tűzoltóparancsnokot Szabadka város területére felügyelővé megválasztott. Horvátky János rendőrnek három havi, Mérey Andornak tizheti szabadságot engedélyeztek.

Mamuzsich Félix földmivesiskolai kerestést nyugdíjazzák. Kudlik Mihálynak 20 kor. Fábriánovics Jenő 48-as honvédnek havi tiz korona segélyt szavaznak meg.

Egyéb ügyek.

Wagner és Boholy, Krauser Károly és Tauszig Vilmos kereskedőknek az új város-házában bolthelyiségeket szavaznak meg.

Elfogadják Raczkó Mihálynak az utcaszemét kifurvarozására és feldolgozására beadott ajánlatát.

Képviselőjelölés.

A közgyűlés után az I. kerület törvényhatósági bizottsági tagjai Vass Adám sör-csarnokába gyülekeztek, hogy megejtsék az országgyűlési képviselő jelölését.

Törley Gyula röviden meynyitotta az értekezletet, s Gyelmis Gerőt ajánlotta jelöltnek, akit egyhangyul lelkesedéssel elfogadva Lukácsy István vezetése alatt kiküldték: Vukov Márkot, Csovic Márkot, Szkenderovics Alajost, Szabó Jánost, Simokovics Agostont, Szkenderovics Ivánt, hogy a jelölést vinnék hírül Gyelmisnek és hívnák meg az értekezletre.

Törley Gyula kijelentette ezután, hogy a koalíció megegyezése lévén, hogy a pártok egymás kerületeit érintetlenül hagyják, Szabadka első választó kerületében most csak 48-as függetlenségi képviselőt jelölhetnek, akire még a 67-esek is szavaznak, tiszteletben tartván a koalíció pártközi megállapodását.

Eközben megérkezett Gyelmis Gerő. Zugó éljenzéssel fogadták az egybegyűlteket, majd Haverda Mátyás szólalt föl, röviden elmondva, hogy az egybegyűlteket bizalma egyhangyul lelkesedéssel Gyelmis személyét választotta jelöltnek, akit hazaszeretete, törhetetlen jelleme képesít ma arra, hogy Szabadka I. választó kerületét az országgyűlésen képviselje.

Utánna Gyelmis Gerő kezdett beszélni.

Orül a bizalomnak, mondja, melyet iránta tanusítanak, de épen ezért óhajtotta volna, hogy érdemleges választ adjon. Még barátai előtt is feltételeket kötött ki, hogy az érdemleges nyilatkozat előtt az összes tényezővel végezhesen, amelyek a választásokra befolyással bírnak. Erre azonban ideje nem volt s most, a polgárok bizalmát parancsnak tartva, megjelent. Nem mond programot, ismeri őt annyira mindenki, hogy egyéniségét sohasem toltá előtérbe, hogy nem vezette hiuság, anyagi érdek, sőt sokszor saját egészségének és érdekeinek kárára és arra tört, amit a város és polgárságának érdeke megkívánt. De akármint is beszélne, nem ez lenne a mérvadó, hanem az ő egyénisége az ő cselekedetei, ezek bizonyítanak mellette jobban, mintha Salamon bölcsességével, Demoszthenesz ékesszólásával beszélne elvhűségről, szilárdaságról. Az 1869. esztendő óta ismerik őt az első kerület választó polgárai s mindig függetlenségi volt. Most, a mai viszonyok között azonban nem az a fődolog, hogy ki milyen párti, hanem hogy egyénileg kibén és menyit bizhatnak, mert hiszen nap-nap után változtatják az elveket, sokszor indokolás nélkül is. Nem az ma a megnyugtató hogy 48-as-e, hanem az, hogy miként viselkedett, méltó-e ezek szerint a bizalomra? Huszonöt éve áll egy pénzügyi életén, s szegény, gazdag egyenlő elbánásban részesült nála. Igazságos, méltányos volt mindig. Ott tehát megismerhették. Ennyit mond csak, készületlenül úgy, amint érez, mert hiszen az igazság fölött nem kell sokat gondolkodni. Részletes programot majd máskor mond. Ismételve kijelenti azonban, hogy határozottan még nem nyilatkozik, elfogadja-e vagy nem a jelöltséget.

Utánna Biró Károly polgármester, mint választó polgár ajánlja Gyelmis Gerőt.

Törley Gyula felszólamlására kimondták, hogy a végrehajtó bizottságot az I-ső kerületi törvényhatósági bizottságok alkotják. Előnké Varga Agostont, alelnökké Lipozencsics Lázár drt, Vojnics Gyula drt, Törley Gyulát, Vukov Márkót, Lukácsy Istvánt és Leibach Jánost választják meg.

Plébánosi installáció Garán.

Mult kedden volt Bászler István garai plébánosi installációja a hívek és a papság tömeges részvételével. A beiktatást Maison Mihály kerületi esperes végezte német és bunyevác nyelven, mire az ujonnan instalált plébános a szószékre lépett és kifejtette ama irányeszméket, melyeket plébánosi működése alatt követni fog. Német nyelven előadott szentbeszéde után, bunyevácul prédikált oly lelkesedéssel, hogy bunyevác híveit egészen elragadta.

A beiktatást 130 teritékü ebéd követte, melyen az összes hitközségi képviselők, úgy a németek mint a bunyevácok részt vettek, valamint a községi elöljárók, a tanítói kar, a vidéki papság, köztük dr. Steetz György kanonok, Szilágyi község elöljárósága stb.

Ebéd fölött az új plébános magyar, német és bunyevác nyelven felköszöntőt mondott Ő Szentségére, a királyra, az érsekre és a hitközségi választókra. Dr. Steetz kanonok pedig, látván azt a szép egyetértést, ami a német és bunyevác nyelvű hívek közt van; magas szárnyalású beszédeben a garaiakat a további összetartásra és szeretetre buzdította, ami isteni Üdvözítőnk szándékának is megfelel, ki mindenkit nyelvre és nemzetiségi különbségre való tekintet nélkül egyesített a szeretetben. Félköszöntőt mondottak még az esperes, Penz Adám jegyző, a községi orvos, Essert plébános, Hengen József iskolatárs és boróci plébános, Szilágyi község bírája és mások. Úgy a vidéki vendégek, mint a hitközségi képviselők a késő esteli órákig a legjobb hangulatban maradtak együtt.

Dunamenti.**A közigazgatás mostohái.**

A községi alkalmazottakról van szó, kiknek sorsáról, megélhetéséről eddig gondoskodni az intéző körök megfeledeztek, pedig minden mozgató erő a községnél van összpontosítva, onnan kapja anyagát a statisztika, közigazdaság, tanügy, véderő, adóügy stb. A község végrehajtója a törvény-, rendeletek-, szabályrendeleteknek, illetéshatóságai intézkedéseinek, szóval mindenki felette áll, s mindenki parancsol is a községnek, s ennek a rengeteg munka halmaznak feldolgozására a községi alkalmazottak hivatnak. Minden más hivatal csak egy szakmával foglalkozik: így a pénzügyigazgatóság, az adóhivatal, az adóbeszedés, a szolgabíróóság az adminisztratív közvetve, a járásbíróóság a kereseti, s hagyatéki eljárást intézi, de a község mindezen felsorolt, s felsorolandó hatóságoknak ügyeit feldolgozva vagy legalább feldolgozásra alkalmas alakban adja át.

Szóval a munkából kijut, de a munka arányában milyen fizetés? Nem is a munka miatt volna a panasz, hanem a munka végzéséhez szükséges éltető erő, megfelelő javadalom hiánya miatt. Ha már az állam, a törvényhatóság a maga tisztviselőiről gondoskodott, miért nem találnak módot s időt a községi alkalmazottakról is gondoskodni, ugymint találnak okot, módot kellő képzettséget kívánni.

Nem-e a rabszolgaság idejére emlékeztető az, hogy egyik osztály uralkodik a hason képzettségű másik osztály felett kevesebb munkával s magasabb fizetéssel. Itt van előttünk a legújabb példa, a csendőrségi fizetés javítás. Hol van egy képzettséggel bíró községi alkalmazottnak 1300 korona készpénz fizetése, szabadlakás, ruházati átalány stb. kedvezmény. A törvényhatósági vagy állami hivataloszlak hasonló, vagy jobb ellátásban részesülnek mint a községi alkalmazottak.

A bácsmegeyi alkalmazottak anyagi érdekeik megvédése céljából szövetséget alkottak ugyan, de a tapintatlanság, kellő támogatás hiányában, csődöt mondott. Vegyenek példát ezek az állami alkalmazottaktól, akik szervezkedtek s bevontak hatalmas s befolyásos pártfogókat. Nem tartják gyűléseiket előkelő szállodákban, hanem szerény körökben, városháza tanácstermeiben, szóval

a gyűlés helyeiket is különben megválasztják.

Nélkülözhetetlen ilyen szervezkedésnél az ügyet felkaroló s előbbre vivő hatalmas pártfogó. Látszik mire képes egy nemesen érző gróf Bathyány. Vajjon mi nem talál-nánk-e egy munkával még nem túlhalmozott jóakarót? Itt van megyénk illustris főispánja, alispánja, megyénk minden képviselője, ott van az előkelő gróf Teleki Arvéd, gróf Zichyék, gróf Széchenyiek stb.

Ha már a multban követtünk el botlást, legalább jövőnket irányítsuk eszerint: Quidquid agis, prudenter agas, respice finem.

Bácskai Aljegyző.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Az ülésen Návay Lajos elnököl a bemutatva az óbudai képviselő, Botzenhardt János megbízólevelét.

Mérey Lajos előadó jelenti, hogy a bíráló bizottság Désy Zoltán geryeszegi képviselő mandátumát rendben találta.

Az elnök jelenti, hogy Désy összeférhetetlenségi bejelentést tett önmaga ellen.

A jelentést kiadták az összeférhetlenségi bizottságnak.

A Ház ezután harmadik olvasásban elfogadja az 1908. évre az ujonclétszám megállapításáról és megajánlásáról szóló javaslatokat. Az erről szóló jegyzőkönyvet nyom-ban hitelesítették.

Ezután a birtokrendezésről szóló javaslatot tárgyalják.

HIREK.

Tájékoztató.

Január 26. Mészáros Béla felolvasása a katolikus legényegyletben a katolikus vallásról és a szocializmusról.

Február 1. A m. á. altisztek és szolgák országos nyugdíjpótló és segélyező egyesülete szabadkai fiókegyesületének táncmulatsága a Hungária disztermében.

Február 1. A m. á. v. műhelyi alkalmazottak bálja a Pest-szálloda összes termeiben.

Február 8. A magyar királyi posta és távirat altisztek és szolgák táncvigalma a Hungária disztermében.

— Mikor lesz a képviselőválasztás.

A központi választmány ma délután ülést tartott, melyen az első kerületi képviselőválasztás határnapját február hó 8-ikára tűzték ki. Az első szavazatszedő bizottság elnöke Farkas Zsigmond, helyettese dr. Vojnics Dezső, a második szavazatszedő bizottság elnöke dr. Vojnics Ferenc, helyettese dr. Hoffmann Kálmán.

— Gyelmis Gerő programbeszédje.

Azon esetre, ha Gyelmis Gerő a jelölést elfogadta, programbeszédét jövő vasárnap délelőttmondja el a Pest-szálloda nagytermében.

— Elhunyt államtitkár.

Géresy Balogh Vilmos földmívelésügyi államtitkár ma délelőtt fél kilenckor 57 éves korában meghalt. Az elhunyt államtitkár egy héttel ezelőtt influenzában megbetegedett, amely néhány nap alatt tüdőgyulladássá fajult s bár orvosai Székely és Angyán doktorok mindent elkövettek a megmentésére, ma délelőtt beállott a halál. Géreczi Balogh Vilmos 30 évvel ezelőtt lépett a földmívelésügyi minisztérium szolgálatába. Darányi Ignác első minisztersége alatt az elnöki osztály főnöke volt és mint a miniszter egyik legbuzgalmasabb munkatársa, a székelyföldi és hegyvidéki kirendeltségek ügyeit és az erdészeti és vízi szakoktatás ügyeit vezette. Később miniszteri tanácsos lett. Darányi másfél évvel ezelőtt államtitkárrá nevezte ki a nagy-képzettségű, munkás miniszteri tanácsost. Temetése hétfőn délután fél négykor lesz.

— **A ker. szoc. kereskedelmi alkalmazottak és magánhivatalnokok** országos szakszervezetének ideiglenes választmányára felhívja a vidéki egyesületek elnök-

ségeit, hogy a szervezkedés előhaladásáról a központnak jelentést tegyen. Ha a helyi csoport megalakításának előmunkálatait még nem kezdte meg, azt multhatatlanul megkezdje s ne csak a tagjai, hanem az ottani kereskedelmi alkalmazottak között is minél nagyobb agitációt fejtsen ki. Ugyancsak felhívja a szakszervezeti központ a vidéki egyesületek elnökségeit, hogy a szakszervezeti mozgalom fejlődésének minden részéről, az esetleges akadályokról és sikerekről, egy-egy szóval a helyi viszonyokról pontos és kimerítő jelentést tegyen. Továbbá kérjük a vidéki derék kereskedelmi alkalmazottakat, hogy a rendelkezésükre álló adatokról és minden szakszervezetet érdeklő egyéb dolgokról a központot értesítsék. Az egész országra kiterjedő egységes erővel lássunk hozzá a szakszervezetünk megalakításához, hogy azzá legyen, amit mindnyájan akarunk „egységes, erős és hatalmas szakszervezet.”

— **Keresztényszociálista gyűlés.** A Zenta-felsőhegyi keresztény szociálisták holnap délelőtt 11 órakor népgyűlést tartanak, amelyen Szalánczy Andor mond beszédet.

— **A Széchenyi-Vanderbilt esküvő főpróbája.** Londonból táviratozzák. New-yorkból jelentik. A Vanderbilt palotában még egyszer megtartották Vanderbit Gladys és gróf Széchenyi László esküvőjének a főpróbáját. Gróf Széchenyi és neje és Mr. Lavelle voltak jelen a próbán. Az elfogadó terem-ben hatalmas orgonát állították fel. Az esküvőre meghívott 300 vendég közül az azt közvetlenül követő lunchre csak százat hívtak meg. A vendégek névsorában szerepel Hengelmüller báró osztrák magyar nagykövet és a nagykövetség egész személyzete. A fiatal pár február 4-ig Newportban fog lakni. Mrs. Vanderbilt mindent elkövet, hogy az esküvő magánjellegét lehetőleg megőrizze, ami azonban akadályokba ütközik, mert a sajtó egyrésze rossz néven veszi azt és a meny-asszonyról, toalettjéről és a díszítésekről stb. képzelt tudósításokat közöl.

— **A zentai gimnázium államosítása.** Zentáról írják: A főgimnáziumi igazgató átírt a városi tanácshoz, hogy a gimnázium államosítása iránt tenné meg a lépéseket a vallás és közoktatásügyi miniszternél.

— **Pál fordulója.** Még erősen tartja magát a tél, jég borítja az utcákat, de azért már közeledünk a végéhez. Ma van Pál fordulója. A régiiek megfigyelték e napot az időt, hogy nincs köd, mert az öregek azt tartották hogyha ezen a napon ködös az idő dőghalál lesz az év folyamán.

— **A szállítási adók megszüntetését** kérték az ország helyi érdekű vasutai. Felterjesztésüket megküldötték Szabadka város törvényhatóságának pártolás végett.

— **Keresztényszociálista felolvasások februárban.** Holnap délután 4 órakor a kath. legényegylet disztermében Mészáros Béla olvas föl. A február havi felolvasások sorrendje a következő: február 2, Lukácsy István, a szociális kérdés és az iskola; február 9. * * *, a kath. népszövetség; február 16, Csatalinac Mátyás szabadelődása; február 23, Böleskey Lajos, kath. álláspont a napi kérdésekben.

— **Hamis husz koronások.** Bajáról írják: Több darab forgalomba hozott hamis husz koronás bankjegy került a héten a rendőrség kezébe, melyek igen sikerültek és a valóditól annyiban különbözhetnek meg, hogy a női fej és az angyal képe nem eléggé éles. A husz koronások kétféle szá-mozással vannak ellátva és pedig az egyik száma: 062505, sorozata 2017, a másik száma: 031147, sorozata 1910. A hamis bank-kók valószínűleg a topolyai bankógyárból kerültek ki, melynek tagjai már nagy részben a bíróság kezében vannak.

— **Katolikus orvost keresnek.** Egy nagy bácskai községben katolikus vallású orvost keresnek. Az érdeklődőknek levélben vagy szóban szívesen ad felvilágosítást a Bácskai Napló szerkesztősege.

— **Elfogott tolvaj.** A zombori rendőrkapitányság távirati megkeresésére az ujvidéki rendőrség kinyomozta és letartóztatta Malber Adám csaposlegényt, ki előző éjszaka

Zomborban Kakula István és Gradina Mihály ottani pincérektől összes ruha és fehérneműket és értéktárgyaikat ellopta s megszökött. A csaposlegény a bíróságnak adatott át.

— **Tüzek.** Tegnap este a vasuti állomással szemközt levő Lichtneckert féle palotában pincetűz volt. Ma délután a harmadik körbe riasztották ki tűzoltóinkat.

— **Ha a gyermekek kühögnek, búkfa-kátrány-preparátumot** adjunk nekik. Mivel azonban a legtöbb ily preparátum bizonytalan összeállítású és nem méregtelen, de még undorító ízű is, „Sirolin-Roche“-t használjunk, mely vízben könnyen oldad és mindig egyforma összetételű, nem izgat és kellemes izzal bír. Gyógyszertárakban kapható.

Hol szerezzük be szükségleteinket!

Képeskönyvek, ifjúsági iratok, diszmun-kák, imakönyvek, levélpapírok dobozokban, író- és rajzszerkék legalkalmasabban besze-rezhetők

HEUMANN MÓR

... könyv-, papir- és írószerkereskedésében ... Szabadkán, főtér, Szentháromsággal szemben.

INNEN-ONNAN.

Jegyző (a konyhában sürgölődő bírónéhoz): Hol a bíró?

Bíróné (mérgesen): Csak má ne is kérdezné a jegyző ur! Ott benn van a hátulsó szobába, más állapotban.

Jegyző: Csak nem?

Bíróné (szelidebben): Ej dehogy! Ré-szeg a vén disznó.

*

— Szégyeld magad Kóbi, így hazudni. Mikor én fiatal voltam, nem hazudtam.

— Hát mikor kezted, papa?

*

Kohn: Hallja maga Fetzenhändler, az o kabát, amit mogától tegnap vettem, a hátulján már is kettéhasadt!

Fetzhändler: Volószínűleg nadjon erü-sen voltak elül rávarrva a gombok!

*

— Hát csakugyan szereti a zsidókat?

— Igenis, de csak hidegen!

*

— Hány hordó sört mér ki hetenkint, kocsmáros ur?

— Huszat.

— Pedig harmincat is mérhetne ki.

— Hogy hogy?

— Tessék teleadni a poharakat.

Krécsi A. Nándor könyvkereskedése elfogad

előfizetéseket

minden bel- és külföldi folyóiratokra,

... napi- és divatlapokra ...

az eredeti hirdetett áron.

TÖRVÉNYSZÉK.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A szabadkai büntető törvényszék által főtárgyalásra kitűzettek a következő bűnügyek:

Január hó 27-én: Zvekanovics Pál lopás büntette, Dér Istvánné gondatlanságból okozott emberölés vétsége, Bundity Sándor lopás büntette, Törtei Istvánné és társa lopás büntette.

Január hó 29-én: Répási Gyula és társa lopás és orgazdaság büntette, Fodor Imre és társa lopás és megvesztegetés büntette, Radulaski Zsivkó és társai személyes szabadság megsértésének büntette.

Január hó 31-én: Keresztes Bálint lopás büntette, László Gáspár súlyos testi büntette, Bényi János erőszakos nemi közösülés büntette.

§ Esküdtzéki tárgyalások. A szabadkai kir. törvényszék által esküdtzéki tárgyalásra kitűzettek a következő bűnügyek: 1908. évi január hó 27-én hétfő d. e. 9 órakor Budai János fogoly szándékos emberölés büntette. Január hó 28-án kedd d. e. 9 órakor Polyák Lukács fogoly szándékos emberölés büntettének kísérlete. Január hó 29-én szerdán d. e. 9 órakor Knipf István fogoly szándékos emberölés büntettének kísérlete. Január hó 30-án csütörtökön d. e. 9 órakor. Kákonyi András és Dankó István fogoly szándékos emberölés büntette. Január 31-én pénteken d. e. 9 órakor Vonya János fogoly szándékos emberölés büntettének kísérlete, Február hó 1-én szombaton d. e. 9 órakor Zaj József fogoly szándékos emberölés büntette. Február hó 3-án hétfőn d. e. 9 órakor Bosnyákovics Alajos, Kopunovics Péter, Barakovics Márton és ifj. Petrekanics Lajos fogolyok szándékos emberölés büntette. Február hó 4-én kedden d. e. 9 órakor Csupits Gergely fogoly gyilkosság büntettének kísérlete.

Szerencsés

összetétele és a felhasznált borok gondos megválogatása eredményezi általánosan :: :: elismert kitűnő minőségét. :: ::
KAPHATÓ: 256-59-5
minden elsőrangú fűszerkereskedésben, kávéházban és vendéglőben.

SZINHÁZ.

Lili.

Hervé bájos, fülbemászó zeneszámokkal teli operettje pénteken másodízben került színre. A gyengélkedő Aradi Aranka helyett K. Hegyi Lili, a szegedi szintársulat szubrettje játszotta el a címszerepet előzetes próba nélkül. Ebből magyarázható, hogy az első felvonásban kissé bátortalan volt. De már a második és harmadik felvonásba előkelően keves játékkal és gyönyörűen előadott dalaival elragadta a hallgatóságot. Hangja nem nagy terjedelmű, de rendkívül ügyesen bánik vele. Minden énekszámát szívesen megtapsolták B. Szabó Józseffel együtt, kinek Plenchard szerepe legjobb alakításai közé tartozik. Nagy Imre nagybácsija nem sikerült. Alakításában folytonosan Nagy Imrét láttuk, a nagybácsit hiába kerestük. Déssitől igen szép, tökéletes játékot láttunk.

Műsor:

Vasárnap délután: Sárga csikó, (félhelyárakkal).
Vasárnap este: Varázskeringő.

KÖZGAZDASÁG.

A Szabadkai Kereskedelmi és Iparbank 1907. évi december havi forgalmi kimutatása:

Pénzkészlet:

a mult hóról	kor.	10615-17
Bevétel e hóban	"	1450892-94
	Osszesen	1461508-11
Kiadások e hóban	"	1330063-73
Maradvány	"	131444-38

Betétek könyveikére:

Állag a mult hóról	"	1885287-08
Betételek e hóban	"	156900-97
	Osszesen	2042187-15
Kivételek e hóban	"	128497-04
Maradvány	"	1913690-11

Előlegezés:

Állag a mult hóról	"	44425-
Előlegeztetett e hóban	"	1676-
	Osszesen	46101-
Visszafizetett e hóban	"	4585-
Maradvány	"	41516-

Leszámitolás:

a) Bankszerű váltók:

Állag a mult hóról	"	574617-85
Leszámitoltatott és visszleszámitoltatott e hóban	"	669876-38
	Osszesen	1244494-23
Visszafizetett e hóban	"	727806-08
Maradvány	"	516688-15

b) Hiteltulajdonosi váltók:

Állag a mult hóról	kor.	40631-
Leszámitoltatott e hóban	"	7220-
	Osszesen	47851-
Visszafizetett e hóban	"	6685-
Maradvány	"	41166-

c) Kezességi és betáblázott kötvények:

Állag a mult hóról	kor.	741108-84
Kiadatott e hóban	"	160200-
	Osszesen	901308-84
Visszafizetett e hóban	"	13776-70
Maradvány	"	887532-14
	Osszes forgalom	7,942,014-93

Mucsy György, Horvátovits Ernő,
v. titkár. főkönyvelő.

Aubermann Miklós,
pénztárnok.

Ne köhögj!! Igen ám, de muszáj? Ki mondja azt neked? Végy egy üveg Illés-féle törvényesen védett utifü kivonatot, amely a legbiztosabb szer köhögés, rekedtség s mellfájás ellen, még a legmakaesabb eseteknél is. Az Illés-féle utikivonattól három-négy nap alatt úgy elmúlik a köhögés és egyéb bajai, mintha soha sem lettek volna. Hála és köszönőiratok az egész országból. — **Ára üvegenként 1 korona.** — Kapható a készítőnél: **Ifj. ILLÉS ANTAL** vörös kereszt gyógytárában Szabadkán, Eötvös-utca (bankpalota, régi posta helyén). Megrendelések vidékre utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett eszközöltenek. 185-30

REGÉNY.

AZ ANTIKRISZTUS CSODÁJA.

Fordítja: **Körmöczy Ernő.** 36

Arra az utra tértek, mely a város falai mögött kigyózik végig a Monte Chiaro oldalán. Köröttük az egész tájék fehér diszruhába öltözött. A fehér köd meg-meglebben csokolgatta az Aetna lábát, fejét a sok fehér mandulafa koszorúza körül. A mint ők ketten elhaladtak alattuk, ezüstfehér lombjaikkal bölöngatva üdvözölték őket. A hold, ott a magas felhőtlen égen kerekre fujta képét, s csillogó fehér fényével szórta tele az egész vidéket. Csoda volt, hogy nem melegített, vagy vakított az erős fény-sugár.

Bizonyára a szende hold okozta azt, — gondolta magában Donna Alicaeta, — hogy Gaetano nem taszította le őt a vad Simeto hullámaiba, a miért a Madonnát ócsárolta előtte.

De bármennyire nagy volt is aggodalma, nem tartotta zárva ajkait. Hisz a legborzasztóbb, a mit mondani akar, hátra van még. Egész áldott nap azon gondolkodott, mikép véshetné eszébe az igazi Madonna képét. De minden igyekezete hiába volt, mert a mint a menyország ragyogó szép királynéasszonyára gondolt, megjelent előtte a fekete Madonna is és odafurakodott közéjük. Szakasztott olyan volt, mint valami elszáradt, elvéhéd aggszűz. Ekkor azonban az angyalok királynéja hirtelen eltűnt szemei elől s így neki nincs Maddonájja többé. Az igazi Madonna bizonyára azért neheztel rá, mert oly szokszor hódolt a másik előtt. Ezért rejti el kegyelmét s jóságos arcát. Lám, az a másik most szerencsétlenségbe fogja dönteni apját. Most már nem tarthatja magánál tovább. Most már hiába vár bocsánatot tőle. Ah Istenem! Edes jó Istenem!

S mindezt Gaetano előtt mondta, ki a fekete Madonnának olyan buzgó tisztelője volt. Hirtelen megállt a Signorina előtt, mire az úgy megijedt, mint a kit halálra keresnek. Reszkető ajakkal sietett mentegetni magát: „Oh bocsásson meg, hisz olyan vagyok, mint az örült. Ez a nagy félelem s gond még eszemet veszi. Nincs egy pernyi nyugtom se miatta“.

Gaetano ezalatt egyre csak azt forgatta eszébe, hogy mily naiv, gyermeteg ez asszony, mily keveset is tud még az életből!

Ontudatlanul hajolt közel hozzá s homlokára csókot lehelt, a miért oly félénk, bohó gyermek volt még.

A Signorina annyira meglepődött, hogy eszébe sem jutott ellenkezni vele. Erezte, hogy amaz most úgy bánik vele, mint valami gyenge gyermekkel. Sietve tett aztán pár lépést előre s keserves sirásra fakadt. Ez a csók mutatta meg neki, mily erőtlén, gyámoltalanul áll ő a világban, mily epedve vágyik valaki után, ki megvédeni s pártját fogni tudná.

Hisz neki édesatyja, férjura van s most egy idegennek kell szánakozni rajta!

A mint Gaetano a könytől ázott arcra tekintett, s faldokló zokogását hallá, maga is reszketni kezdett. Valami erős szenvedélyes érzelm vett erőt rajta.

Ujra az asszonyhoz lépett, s karjára tette kezét. Hangja azonban nem volt most már oly üde, tisztán csengő, mint előbb. Tompán, izgatottan rezgett.

— Eljönne velem Argentiniába, ha a szent Szűz nem hallgatja meg?

Donna Eliza eltolta magától. Nem, így nem szokás gyermekkel beszélni. Hirtelen megfordult s a város felé vette útját. Gaetano nem követte őt. Ugy állt ott helyén, mintha el sem akarna mozdulni onnan.

Két nap ödöngött ide-oda Micaeláról ábrándozva egyre. Végre elhatározta, hogy felkeresi őt

A terrazon találta s tudtára adta, hogy meg akarja szöktetni. Amióta utolszor találkoztak, folyton ez a gondolat motoszkál fejében. Ott a műhely csendjében jól meghányta-vetette a dolgot.

A Signorina olyan, mint a rózsa, melyet a vad Scirocco tépett le a töről, s megszakgatva, megtáplázva, könyörtelen izzó messze-szerte, hogy aztán egy szerető szív odaadó gyengédséggel melengesse, ápolgassa. Maguk a szentek kívánják, sőt követelik, hogy ők szeressék egymást; ezért hozta őket össze a balsors, az a sok szenvedés. A Madonna is azért késik a segítséggel, mert felakarja őt oldani az eskü fogadalma alól, melyet Don Ferrantenak tett. Hisz jól tudják az égiek, hogy őt Gaetano számára rendelte a végzet. (Folyt. köv.)

A Bácskai Napló-nak

azok a legjobb barátai, akik nemcsak akkor hivatkoznak rá, amikor valamely közleményről van szó, hanem akkor is, amidőn HIRDETÉSEI ALAPJÁN bevándorlásukat eszközlik. :-:

Meghívó.

A „PACSÉRI IPAR ÉS KERESKEDELMI ÖNSEGÉLYZŐ HITELSZÖVETKEZET”
t. üzletrészeseit az 1908. évi február hó 9-én
d. u. 3 órakor az intézet helyiségében tartandó

IV. évi rendes közgyűlésre
tisztelettel meghívja
az Igazgatóság.

Tárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése.
2. A zárszámadások előterjesztése, a felügyelő-bizottság jelentése és ezek alapján a felmentvény iránti határozat.
3. A felügyelő-bizottság újbóli választása.
4. Indítványok tárgyalása a 26. § értelmében.
5. Jegyzőkönyvi hitelesítők választása.

Kelt Pacséron, 1908. évi január hó 19-én.

265-1-1

Rétay és Benedek
oltáregyleti szállítók
egyházi műparintézete
Budapest, IV. ker., Váci-utca 59.

Miseruhák, zászlók, lobogók, oltárfelszerelvények, csillárok, keresztúti és oltárképek, valamint mindennemű templom- és kápolna-berendezések előállítására.

Műintézetünk vállalkozik a templomok teljes belső megújítására, stilszerű kifosztásra, az oltárok stb. renoválására és aranyozására kedvező feltételek mellett.

Készít stilszerű oltárokat, szószék, gyónószékek és domborművi stációképeket.

Árjegyzéket, költségvétést, mintákat és terajzokat készséggel küldünk.

261-2

A pécsi országos kiállításon legelső díjjal, állami arany éremmel kitüntetve.

Angster József és Fia
orgona- és harmonium-gyár
PÉCS.

Ajánljuk kitűnő hangú és erős szerkezetű légnyomatu (pneomatikai) orgonáinkat igen jutányos árak mellett művészies kivitelben.

Raktáron kitűnő hangú harmoniumok minden nagyságban (170 koronától 1000 koronáig).

Mindennemű javításokat, hangolásokat és átépítéseket olcsón vállalunk.

— Árjegyzéket kívánatra ingyen küldünk. —

Alapított 1867. évben. 244-4

Légnyomatu és electro berendezések.

Tisztviselők figyelmébe!

Az országos magyar I. általános tisztviselőegylet kolozsvári képviselősege (Kolozsvár, Ferenc József-ut 7. sz.)

nyugdíjjogosult állami-, megyei és városi tisztviselőknél, katonatiszteknek és nyugdíjasoknak mindennemű egyleti ügyben, ugyszintén

förlesztési kölcsön ügyekben

díjmentes utbaigazítással és tanácssal szolgál.

— Válaszbélyeg csatolandó. —

42-55

Most
jelent meg!
és lapunk kiadóhivatalában kapható:

A FALU SZÉPE.
Angol regény 2 kötetben.

Irta:
M. B. CROKER.
Fordította:
DUGOVICH IMRE.

Ára a két kötetnek bérmentes küldéssel
2 korona.

Második kiadás!

Kevés röpirat éri Magyarországon a második kiadást. Ezen kevesek közé tartozik a

„SZÓIMÁDÁS.”

című politikai röpirat, mely első kiadásában 120,000 példányban kelt el, s most újabb 15,000 példányban jelent meg.

A „Szóimádás” ára 20 fillér.

10 példány 1 korona 80 fillér.
Kapható: kiadóhivatalunkban.

HIRDETÉSEKET
árszabályzat szerint
felvesz a kiadóhivatal

SZABADKÁN,
Rákóczi-utca 20. sz.

és
FILOY JENŐ
papirkereskedő
Damjanich-utca 106. sz.

A MI IGAZ HITÜNK.
Irta: Hiersch Ágoston.

Ez a munka az óriási német katolikus irodalomban is jelentős helyet vívott ki magának, s Körmöczy Ernő zamatosszép magyar nyelvű fordításban méltó arra, hogy a mi litteratúránkban is tért hódítson. — S mit foglal magában a könyv? Mikor olvassuk, úgy érezzük magunkat, mintha angyal szárnyak emelnének a magasba, a honnan egy pillantással áttekinthetjük mindazt, mi szent hitünkben foglalva van. Méltó, hogy helyt találjon minden katolikus könyvei közt, legyen az ifjú vagy felnőtt.

Ára füzve 40 fillér, egész vászonba kötve 70 fillér.

Megrendelhető:
a Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat
mint szövetkezetnél Szabadkán.

Kereskedők
részére szükséges pénztári bárcák 100 lappal, számozva és füzve 100 darab 16 kor.

Jegyzékek
cégfelirat nélkül 100 darabonként 30 fillérért kaphatók a

Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezetnél
IV., Rákóczi-utca 20.

Abrasits Mihály

épületbádogos Szabadkán.

Készít az épületbádogossághoz tartozó minden munkákat, torony fődéseket, toronytető javítást és festést, kereszt- és gömb-aranyozást, valamint villámhárító felszerelést állvány nélkül. 144-47

Kereset bárki részére!

Házi munkások keresetnek gyors kötőgépeinken való kötésre.

Távolság nem határoz, mi eladjuk a kötött munkát. 180-12

Thos. H. Whittick és Tsa

Prága, Franzens-Kai No 6-708.

Papi ruhák.

Van szerencsém a nagyságos és fő-tisztelendő papság becses tudomására hozni, hogy az őszi és téli idényre való fekete, színtartó papi szöveteim megérkeztek s azokat üzletemben nagy választékban raktáron tartom s igyekszem úgy mint eddig, ezen-tul is megrendelőimnek teljes bizalmát és megelégedését kiérdemelni.

Vidéki megrendelésnél elég egy minta reverenda vagy ruha beküldése is; kívánatra azonban saját költségemen a helyszínére személyesen kiutazom.

Templomi miseruhák elkészítését, valamint azok javítását is jutányos árban elvállalom.

Üzlet: Nemzeti Casinó épülete mellett levő Balog György-féle ház, Vesselőnyi-ut.

Hadnagy István,

papi és polgári szabó.

195-31

Figyelem!

Aki bármi ingó vagy ingatlant eladni vagy bérbéadni, venni vagy bérbé venni szándékozik, valamint

Telefonszám 446.

pénzkölcsönt

felvenni és adósságokat konvertálni, továbbá magán egyénekről vagy cégekről és vállalatokról

hiteltudósítást

(információt)

beszerezni, továbbá tűz-, jég- és élet-

biztosításokat

kötni,

hirdetéseket

hírlapok, folyóiratok és naptárakba feladni,

cimeket

iratni,

fuvarleveleket

díjtöbblet vagy késedelmi kártérítés meg-reklamálása végett felülvizsgáltatni kíván és végül

pénzbeszedéseket

(inkasszót)

behajtani, az forduljon kizárólag:

az Általános Forgalmi és

Hiteltudósító intézet

törvényszéki legbejegyzett céghez

VII. kör, Battyhány-utca, a gőzfürdővel szemben,

:: (Tulajdonos: Malusev Sándor.) ::

ahol mindennemű megrendelés és megbízás a legbiztosabban és legszigorubb titoktartás mellett eszközöltetik. 92-128

Keresztény cégek.

Pártoljuk a keresztény kisiparosokat és kereskedőket.

Abrasich Mihály

bádogos. Szabadka, I., Kazinczy-utca 83.

Dániel A. József

cserépkályharaktára. Szabadka, VI., Harmat-utca 275. Telefonszám 148.

Fekete, Ivandékits és Társai

kézmű- és divatáru kereskedése. Szabadka, VII., Szt-István-tér 10. Telefonszám 371. Legelősbbe bevásárlási forrás.

Filoy Jenő

könyv- és papirkereskedő. Szabadka, I., Damjanich-utca 106.

Fimpl István

cukrász. Szabadka, VI., Deák-utca 3. Telefonszám 206.

Fierst István

cukrász. Szabadka, I., Eötvös-utca 85. Telefonszám 381.

Fuschek Mária

virágkereskedő. Szabadka, I., Egressy-utca 23. szám.

Gálik János

bádogosmester. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 1.

Kovács Béla és Társa

varrógép- és kerékpár-kereskedése. Szabadka, Kazinczy-utca.

Kövecz Erzszi

női kalapárus. Szabadka, VIII. kör, Kossuth-utca 22.

Majláth Gergely

cserépkályha készítő. Szabadka, II., László-utca 387. Telefonszám 392.

Mészáros Gábor utódai Blaboly és Társa

vaskereskedő. Szabadka, VI., Deák-utca 15. Telefonszám 72.

Milánkovics András

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VI., Deák-u. 18. Telefonsz. 377.

Milánkovics Simon

férfiszabó. Szabadka, IV., Rákóczi-u. 22.

Szalay Gyula

esztergályos. Szabadka, I., Damjanich-u.

Szombathy Károly

fényképész. Szabadka, VI., Deák-u. 3.

Sztantics Lajos

kiviteli és vámgőzmalma. Szabadka, III., László-utca 770. Telefonszám 3.

Tumbász Ferenc

kézmű- és divatáru kereskedő. Szabadka, VII., Szt-István-tér 358.

Turbók József és Társa

egyenruha készítő és polgári szabó. Szabadka, VIII. Szt-István-tér 1.

Zánin András

nád- és bőrszék-készítő. Szabadka, V., Bajai-ut 417.

WEISZ JÁNOS ANTAL

villany-, gáz- és vízvezeték-felszerelési műhelye és üzlete

SZABADKAN, Eötvös-utca, Csillag-ház.

Villanyfelszerelési cikkek.

Vízvezeték-, fürdő- és klozet-berendezések.

Költségvetés ingyen. ➡ ➡ Gyári árak.

17-33